

51° 07' 15" N, 17° 04' 35" E

STOWARZYSZENIE KARTOGRAFÓW POLSKICH

Al. Kochanowskiego 36, 51-601 Wrocław, tel. (071) 372 85 15, fax. 345 91 05
<http://www.gislab.ar.wroc.pl/SKP/> www.polishcartography.pl

Wrocław 12.07.2011r.

wersja robocza

W nawiązaniu do przekazanego projektu Rozporządzenia w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz bazy danych obiektów ogólnogeograficznych, a także standardowych opracowań kartograficznych (projekt z dn. 22.06.2011r.), po konsultacji z członkami SKP, przedstawiamy nasz pogląd na przedmiotowe rozporządzenie, którego wprowadzenie Stowarzyszenie Kartografów Polskich w pełni akceptuje.

Generalne zastrzeżenie dotyczy **przedmiotu rozporządzenia** czyli wymienionych w obecnej wersji projektu dwóch zasobów bazodanowych, zamiast jednej spójnej bazy danych przestrzennych. Utrzymanie dwóch baz danych byłoby nieuzasadnione merytorycznie i ekonomicznie. Pomimo iż w projekcie wymieniono pewne związki pomiędzy bazą podstawową BDOT10k, a pochodną wobec niej bazą BDOO250k, to jednak niejasne pozostają zasady i mechanizmy integracji obu zasobów. Delegacja ustawowa wymienionych w znowelizowanej ustawie *Prawo geodezyjne i kartograficzne* baz danych odnosi się do:

zbiorów danych przestrzennych [...] dotyczących: [...] obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:10 000—1:100 000, w tym kartograficznych opracowań numerycznego modelu rzeźby terenu; obiektów ogólnogeograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:250 000 i mniejszych, w tym kartograficznych opracowań numerycznego modelu rzeźby terenu.

Zapis ten nie wskazuje konieczności organizacji i prowadzenia dwóch baz danych, zwłaszcza w świetle tych ustępów ustawy, w których podkreślone jest szczególne znaczenie harmonizacji zbiorów danych. Rozporządzenie powinno opisywać jedną kompletną bazę danych referencyjnych, która byłaby podstawowym źródłem danych przestrzennych do celów administracyjnych, gospodarczych, planistycznych i innych, a także byłaby podstawą opracowania branżowych baz danych oraz map topograficznych, przeglądowych, a także tematycznych.

Drugim poważnym problemem jest **terminologia wykorzystana w teście rozporządzenia**. W tekście rozporządzenia nie powinny występować pojęcia pozostające w sprzeczności względem obecnie używanych w danej dziedzinie definicji i klasyfikacji. Zgłaszana już na etapie opiniowania ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej niepoprawność określenia „obiekt ogólnogeograficzny” nie została uwzględniona i występuje w tekście rozporządzenia. W żadnej dostępnej publikacji specjalistycznej nie występuje pojęcie „objektu ogólnogeograficznego”. Stosuje się określenie obiektu geograficznego lub przestrzennego.

Ponadto podział na dane topograficzne i ogólnogeograficzne jest nierozłączny: dane topograficzne są jednocześnie ogólnogeograficznymi, poprzez analogię do map topograficznych i przeglądowych, będących podzbiorami grupy map ogólnogeograficznych. Niespójności terminologiczne rodzą dalsze konsekwencje wymienione poniżej.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

TEKST ROZPORZĄDZENIA ROZDZIAŁ 1

1. Należy uzupełnić definicje podane w § 2. Rozporządzenia. Obok definicji mapy ogólnogeograficznej nie występuje definicja mapy topograficznej. Proces symbolizacji jest jednym z kilku etapów opracowania mapy – nie wymienia się takich pojęć jak: klasyfikacja treści, generalizacja czy choćby odwzorowanie kartograficzne. Nie ma też definicji obiektu ogólnogeograficznego, co z kolei wynika bezpośrednio z problemu opisanego na wstępie.

TEKST ROZPORZĄDZENIA ROZDZIAŁ 2

2. Sformułowanie w § 4 ust. 1 „*BDOT10k stanowi podstawę do tworzenia BDOO250k*” jest nieprecyzyjne i nie objaśnia faktycznych relacji jakie mają zachodzić pomiędzy klasami obiektów w bazie danych.

3. Odniesienie do zał. 2 w § 4 ust. 2 w tym brzmieniu jest zawile i nielogiczne – należy wykreślić „*bazy danych obiektów topograficznych i bazy danych obiektów ogólnogeograficznych*”.

TEKST ROZPORZĄDZENIA ROZDZIAŁ 3

4. Nie określono w § 5 ust. 2 systemu podziału map na arkusze.

5. „*Generalizacja danych dotyczy [...] uogólnienia w definiowaniu obiektów*” należy zmienić na: „*uogólnienia klasyfikacji obiektów*”.

6. Należy zmienić brzmienie § 5 ust. 5 dotyczącego wizualizacji kartograficznej.

7. Podstawowym źródłem nazewniczym na mapach topograficznych i przeglądowych powinien być Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych.

8. Brzmienie § 6 powinno być uzgodnione z wprowadzonym w § 5 ust. 5 pojęciem wizualizacji kartograficznej. Na obraz mapy składają się znaki reprezentujące obiekty przestrzenne, a nie obiekty bazy danych.

9. Wymienione w § 6 pkt 5 „*dodatkowe dane geometryczne*” zaprzeczają podstawowemu założeniu kompletności wymienionej w Rozporządzeniu bazy danych dla potrzeb kartograficznych. Co więcej zapis taki otwiera praktycznie nieograniczone możliwości korzystania przez wykonawców z zewnętrznych źródeł danych bez możliwości kontroli ich jakości i aktualności.

10. Opisywana w § 7. struktura zbiorów danych wykorzystywanych przy tworzeniu standardowych opracowań kartograficznych prawdopodobnie dotyczy komponentu dotychczas określanego mianem KARTO. Należy doprecyzować zapis.

TEKST ROZPORZĄDZENIA ROZDZIAŁ 4

11. Niefortunny zapis § 9 ust. 4. pkt 1 „*zasilenie danych z baz danych*” należy zmienić na „*zasilenie bazy danych danymi o których mowa w...*”.

12. Niejasna jest funkcjonalność systemu zarządzania bazą danych opisana w § 9 ust. 4, pkt 3 i 4.

13. Należy zmienić określenie „*ogólnogeograficzne*” na „*przeglądowe*”, z przyczyn wymienionych we wstępnej części opinii.

14. Wypunktowanie w § 10 ust. 3 sugeruje możliwość wyboru pkt 1) lub pkt 2) przy czym każdy z nich opisuje inny aspekt procesu aktualizacji.

TEKST ROZPORZĄDZENIA – POZOSTAŁE UWAGI

15. Nie występuje w tekście komponent kartograficzny (KARTO) bazy danych. To na czym mają opierać się opracowania kartograficzne MT i MO? Wracamy do marca 2009r. czyli do początków prac pierwszego zespołu, kiedy to odrzucono a priori komponent KARTO, a następnie z braku innego sensownego rozwiązania go sukcesywnie przywracano. Czy może stać nas na reagowanie od podstaw obrazu KARTO przy każdej aktualizacji bazy?

16. Nie występuje pojęcie mapy przeglądowej – mapy ogólnogeograficznej w skalach 1:250 000 i mniejszych.

ZAŁĄCZNIK 1

17. Zmodyfikowana w stosunku do poprzedniej wersji projektu struktura bazy danych przestrzennych może powodować nieprzewidziane problemy techniczne i ekonomiczne. Chodzi przede wszystkim o kategorię budynków i budowli, do których klasyfikacji wprowadzono dodatkowe wydzielenia zaburzające kompletność i spójność klasyfikacji. Uwzględnienie cech strukturalnych (liczby mieszkań w budynku) w funkcji ogólnej czy też definiowanie na jednym poziomie klasyfikacyjnym: muzeów i bibliotek oraz ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, to tylko dwa przykłady złamania podstawowych zasad modelowania baz danych.

18. Wprowadzenie klasy „*obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków...*” powoduje redundancję informacji zawartych w atrybucie ZABYTEK. Należy w tym miejscu zacytować uzasadnienie projektu: „*Zmiany te podyktowane są potrzebą usprawnienia i unowocześnienia metod stosowanych przy opracowaniu ww. baz danych oraz standardowych opracowań kartograficznych a także potrzebą uniknięcia redundancji (nadmiarowości) informacji przechowywanych w państwowym zasobie geodezji i kartografii*”.

19. Klasa BUIB zawiera obiekty, które bez widocznej przyczyny nie znalazły miejsca w innych podzbiorach. Dla przykładu: ogrodzenia zostały przypisane do klasy BUIB, a mur historyczny do OIOR; peron oraz rampa (osobno!) w klasie BUIB, a ściana oporowa, jak dawniej, w umocnieniach BUUO.

20. Nieuzasadnione są zmiany w oznaczeniach kodowych kategorii i klas obiektów w stosunku do Bazy Danych Topograficznych będącej pierwowzorem projektowanej bazy. Zmiany te nie wynikają z modyfikacji zakresu treści poszczególnych klas obiektów np. BB => BU, PK => PT. Należałoby wziąć pod rozwagę ponad dziesięcioletnie doświadczenia użytkowników TBD!

ZAŁĄCZNIK 2

21. W § 1. ust. 1. wymienione są dwa modele pojęciowe: „model pojęciowy bazy danych obiektów topograficznych oraz model pojęciowy bazy danych obiektów ogólnogeograficznych” pomimo że niżej prezentowany jest tylko jeden schemat aplikacyjny.

22. W § 1. ust. 2. pkt 4-6. wymieniony jest Model Podstawowy (zapisany jak nazwa własna), który nie występuje w tekście Rozporządzenia.

23. W § 1. ust. 2. pkt 3. i 6. używane jest pojęcie schematu GML, które nie ma objaśnienia – przynajmniej rozwinięcia akronimu.

24. Występująca w schemacie klasa „Kartografia” nie jest scharakteryzowana i opisana w żadnym załączniku.

ZAŁĄCZNIKI 3 I 4

25. Wprowadzenie wyjątków („*wyjątek stanowią obiekty pozyskiwane z zewnętrznych rejestrów o większej szczegółowości oraz obiekty, dla których wymagane jest dokładne odwzorowanie kształtu*”) w zdefiniowanej w § 3. ust. 2. pkt 2. dokładności geometrycznej może spowodować niespójności geometryczne, topologiczne oraz techniczne problemy przetwarzania danych.

26. Wskazane w § 2. ust. 2. pkt 1. oraz 8. (załącznik 4) pojęcia punktu węzłowego oraz niezmiennika geometrycznego powinny być doprecyzowane w odniesieniu do poszczególnych klas obiektów.

ZAŁĄCZNIK 5

27. Z tytułu załącznika należy usunąć „*tworzenie*” .

28. W rozdziale wstępnym załącznika brakuje opisu procedury

29. Odniesienie do „*wstępnie zwizualizowanego obrazu mapy*” w § 1. ust. 1. jest bezzasadne, jeśli nie opisano procesu wizualizacji.

30. Tekst § 2. zawiera szereg nieścisłości i powinien być w całości przeredagowany. Począwszy od doprecyzowania, czym jest „*materiał o większym poziomie szczegółowości*”, aż po stylistykę np. „*generalizacji ilościowej w postaci progów wielkościowych*”. W jednym zdaniu próbowano zmieścić, co jest praktycznie niemożliwe, całą złożoność wizualizacji, generalizacji kartograficznej i redagowania map. W rozdziale

wstępnym załącznika brakuje opisu procedury redagowania map na podstawie bazy danych referencyjnych.

31. Przesłaniem § 3. miało być prawdopodobnie uwypuklenie cech mapy topograficznej, jednak dla map w skalach mniejszych od 1:250 000 wymaga uzupełnienia.

UWAGI KOŃCOWE

32. W teście rozporządzenia używane są określenia potoczne i slangowe, np. marginalia (właściwie: elementy pozaramkowe) czy też BDOT10k – gdzie „k” ma oznaczać mnożnik mianownika skali (określenie krotności w jednostkach miar). Ponadto są błędy ortograficzne: np. obiekt dwu-wymiarowy.

33. Należy unikać nieprecyzyjnych określeń typu: „tworzenie map” – chodzi tu o redagowanie map, „tworzenie bazy danych” - w zależności od kontekstu: modelowanie bazy danych lub gromadzenie (pozyskiwanie) danych.

Uważamy za swój obowiązek dalszą współpracę przy tworzeniu rozporządzeń dotyczących modelowania baz danych i opracowań kartograficznych. W związku ze złożonością obszernością załączników (zwłaszcza 3, 4 i 5) do ww. Rozporządzenia prosimy uprzejmie o danie nam dłuższego czasu na analizę całości.